

Rädda liv med naloxon

Broschyr om naloxon till användare av opioider
och deras närstående

Viktigt att veta om naloxon

Den här informationen är till dig som

- riskerar att överdosera opioider
- riskerar att se någon annan överdosera opioider
- i ditt arbete möter personer som använder opioider.

I den här informationen får du veta:

- vad naloxon är och hur det fungerar
- hur du känner igen en opioid överdos
- vad du kan göra om någon har tagit en opioidöverdos, och hur du ger någon naloxon.

Naloxon kan häva en opioidöverdos

Naloxon är ett motgift mot alla sorters opioider.

Exempel på opioider är:

heroin, metadon, fentanyl,
buprenorfin och smärtstillande mediciner
som tramadol och oxikodon.

En överdos av opioider kan göra
så att hjärnan slutar
hålla igång andningen.
Då får man för lite syre,
man blir medvetslös
och hjärtat slutar slå.

Naloxon tar bort
opioidernas effekt
i ungefär en halvtimme
och gör så att man kan andas igen.



Naloxon hjälper mot opioidöverdoser

Naloxon hjälper endast mot överdoser av opioider.

Naloxon tar endast bort effekten av opioider.

Naloxon hjälper inte mot överdoser av andra droger, men tar bort effekten av opioider även vid blandöverdoser.

Naloxon ger inget rus och inget beroende.



Naloxon finns som nässprej

Naloxon nässprej är lätt att ha med sig och använda.

Läs alltid bruksanvisningen på det naloxon som du har fått utskrivet.



Viktigt att veta om överdoser

Vad ökar risken för överdos?

När någon dör i överdos är det vanligt att det beror på någon av de här sakerna:

- Att man har tagit samma dos som förut, fastän man har varit utan opioider en tid och tål mindre.
- Att man har blandat opioider med till exempel bensodiazepiner, pregabalin eller alkohol.
- Att man har tagit preparat som är särskilt svåra att dosera, till exempel för att de är mycket starka eller stannar länge i kroppen.
- Att använda droger ensam.



Ring alltid 112

En person som har överdoserat opioider behöver sjukvård, även om personen får naloxon.

Naloxon stoppar bara opioidernas effekt i ungefär en halvtimme.

Efter det kommer opioidernas effekt tillbaka, och då kan personen sluta andas igen.



Ring alltid 112, och stanna kvar hos personen tills ambulansen kommer.

Känn igen en opioidöverdos

- **Medvetslös**, vaknar inte även om du ropar högt och gnuggar hårt med knogarna på bröstbenet.



- **Mycket långsam andning**, eller snarkande andning, eller så har personen slutat andas helt.



- **Små pupiller**, som små prickar.



- **Blå eller lila läppar och naglar.**



Gör så här vid en opioidöverdos

1. Fria andningsvägar.

Lägg personen på rygg och lyft hakan uppåt.

Kontrollera att andningsvägarna är fria.



2. Ring 112.

Berätta att en person är medvetslös.



3. Ge naloxon.

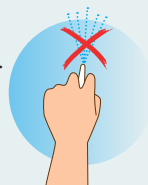
Sätt in pipen i ena näsborren och spreja.



Obs! Testspreja aldrig i luften

Varje sprejbehållare innehåller endast 1 dos naloxon.

Spreja alltid direkt i näsan, utan att först testspreja i luften som man ofta gör med annan nässprej.



4. Ingen andning?

Gör 2 inblåsningar
var tionde sekund.



5. Ingen effekt efter 2 minuter?

Ge mer naloxon.

Fortsätt med inblåsningar
tills ambulanspersonal
tar över.



6. Andas personen normalt?

Lägg personen i
stabilt sidoläge.

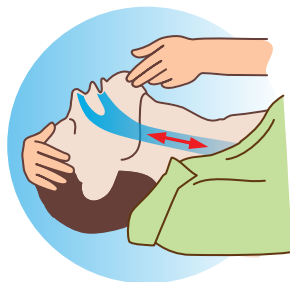
Stanna kvar hos personen
tills ambulansen kommer.



Öva gärna på de här momenten

Fria andningsvägar

1. Lägg personen på rygg.
2. Titta i munnen och ta bort sådant som är i vägen, till exempel bitar av mat.
3. Lägg din ena hand på personens panna.
4. Lägg två fingrar under personens haka.
5. Luta personens huvud lätt bakåt.



Andningshjälp med inblåsningar

1. Fria andningsvägarna som i beskrivningen ovan.
2. Nyp ihop personens näsa med din ena hand och lyft hakan med din andra hand.
3. Blås in luft i personens mun tills bröstkorgen höjer sig.



Gör 2 snabba inblåsningar, och pausa sedan i några sekunder.

Fortsätt varva inblåsningar med pauser tills ambulanspersonal kommer och tar över, eller tills personen kan andas själv.

Stabilt sidoläge

1. Sträck ut personens ena arm.
2. Lägg personens andra hand under kinden.
3. Lyft personens ena ben, och rulla över personen på sidan.



Kroppen kan reagera på naloxon

Den som ger naloxon bör vara förberedd på att mottagaren kan få biverkningar som till exempel illamående, hög puls, yrsel och huvudvärk.

Kom ihåg – korta fakta om naloxon

- En opioidöverdos kan göra att man slutar andas.
- Naloxon är ett motgift mot alla sorters opioider.
- Naloxon stoppar bara överdosen i ungefär en halvtimme.
- Var beredd på att överdosen kan komma tillbaka – ring alltid 112.

Praktiska råd

Berätta var du har ditt naloxon

Det är bra om personer i ditt liv vet var du har ditt naloxon.

Det är också bra om de vet:

- hur de känner igen en opioidöverdos
- hur de kan rädda någon som har tagit en opioidöverdos.



Vård och stöd där du bor

Vill du veta vad det finns för vård och behandling vid beroende?

Gå in på 1177 Vårdguidens webbplats www.1177.se.

Där kan du läsa om vilken vård och behandling som finns där du bor.

Du kan också kontakta socialtjänsten i din kommun.



Mer information att ta med hem

Förutom den här broschyren finns det också en fickfolder om naloxon. Den innehåller bara de viktigaste livräddande stegen, och är tryckt på papper som tål vatten.

Fickfoldern är ungefär lika stor som en förpackning med naloxon nässprej, och får plats i fickan eller plånboken.

Du kan läsa, ladda ner eller beställa trycksaker på www.socialstyrelsen.se



Överdös? Gör så här:

1. Fria andningsvägar

Lägg personen på rygg och lyft hakan uppåt.

Kontrollera att andningsvägarna är fria.



2. Ring 112

Berätta att en person är medvetslös.



3. Ge naloxon

Sätt in pipen i ena näsborren och spreja.

Obs! Testspreja **inte** i luften. Nässprejen innehåller endast 1 dos.



4. Ingen andning?

Gör 2 inblåsningar var tionde sekund.



5. Ingen effekt efter 2 minuter?

Ge mer naloxon.

Fortsätt med inblåsningar tills ambulanspersonal tar över.



6. Andas personen normalt?

Lägg personen i stabilt sidoläge. Stanna kvar hos personen tills ambulans kommer.



Lär dig rädda liv med naloxon

Den här broschyren beskriver kort vad överdosmotgiftet naloxon är och hur det fungerar. Här kan du också läsa om hur du känner igen en opioidöverdos och vad du kan göra om någon har tagit en opioidöverdos.

Broschyren vänder sig i första hand till personer som använder opioider och till deras närstående. Tanken är att yrkesverksamma kan dela ut broschyren som minnesstöd efter att de informerat om naloxon.

Den narkotikarelaterade dödligheten i Sverige är hög. Därför arbetar Socialstyrelsen tillsammans med flera andra aktörer för att förebygga och förhindra narkotikarelaterad död.

Informationen i den här broschyren är en av flera insatser i detta arbete.

Lär dig rädda liv med naloxon

(artikelnr 2023-5-8501) kan laddas ner eller beställas från Socialstyrelsens publikationsservice
www.socialstyrelsen.se/publikationer
E-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se

Publikationen kan även laddas ner från
www.socialstyrelsen.se